
Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

KVĚTEN 2008

Petr Nárožný

slaví v dubnu 70. narozeniny. Gratulujeme.

Premiéry

Milan Kundera PTÁKOVINA

„Moc je nejsladší, když je úplně nepřiměřená. Když blbec vládne moudrému, slabý silnému, ohavná krásnému...“

Režie: Ladislav Smoček

Dramaturgie: Roman Císař, Vladimír Procházka

Scéna: Luboš Hrůza / Kostýmy: Simona Rybáková

Hrají: Jaromír Dulava, Ondřej Vetchý, Lucie Žáčková, Marika Procházková, Lenka Skopalová, Jana Břežková, Nela Boudová, Stanislav Zindulka, Pavel Kikinčuk, Petr Meissel, Braňo Holíček nebo David Šír, Stanislav Štícha a další.

Premiéra začátkem června 2008

Yasmina Reza BŮH KRVEPROLITÍ /pracovní název/

Le dieu du carnage

„Život v páru je ta nejstrašnější zkouška, kterou na nás Bůh seslal.“

Překlad: Michal Lázňovský

Režie: Ondřej Sokol / Dramaturgie: Roman Císař

Hrají: Ivana Chýlková, Miroslava Pleštilová, Vladimír Kratina a Jaromír Dulava.

Premiéra na podzim 2008

Ceny Alfréda Radoka 2007

Nadační fond Ceny Alfréda Radoka předal 16. března cenu **Inscenace roku 2007** režisérovi **Ondřeji Sokolovi** za inscenaci Syngeho hry **HRDINA ZÁPADU**.

JAROSLAV PLESL získal za roli Christyho Mahona v *Hrdinovi západu* **Cenu Alfréda Radoka za mužský herecký výkon**.

(Cena za inscenaci roku a mužský herecký výkon připadla v letošním ročníku třem inscenacím a jejich hercům.)

O třetí a čtvrté místo v kategorii nejlepší ženský herecký výkon se podělily **Kateřina Lojdová** (Margareta Flahertyová v *Hrdinovi západu*) a **Ivana Wojtylová** (vdova Quinová v *Hrdinovi západu*).

Cenu Alfréda Radoka v této kategorii získala za roli Faidry v Divadle v Dlouhé **Helena Dvořáková**, která v ČK hostuje v inscenaci *Ivanov*.

Inscenace hry A. P. Čechova **IVANOV** režiséra Martina Čičváka se umístila na 7.-11. místě.

PETR NÁROŽNÝ

slaví 14. dubna 70. narozeniny.

Petr Nárožný vstoupil do Činoherního klubu rolí Viléma Voigta v inscenaci Zuckmayerova Hejtmana z Kopniku, kterou v roce 1980 režíroval Ladislav Smoček. Hrál dosud v pětadvaceti inscenacích ČK.

I. Örkény: Rodina Tótt (režie I. Krobot, 1982)

„(...) Většinou publika je Petr Nárožný vnímám jako komik. Komikové a klauni svým zdánlivě nepatřičným vztahem k okolí, dětským pohledem, který nerespektuje zaběhané konvence, často usvědčují toto okolí z absurdity, kterou si lidé trpělivě sami proti sobě vybudovali. Živelně přirozeným chováním nachytávají lidské prostředí jako nepřirozené. A pak – jdou do fóru. Také Petr Nárožný si nenechá žádný vtíp ujít. Jeho komika, právě proto, že je více herectvím než komikou, je však metafyzičtější. V nejšťastnějších chvílích jeho herectví jako by se za komikou otevírala pekla a peklíčka provázející lidskou existenci. Pekla, která se vždy rozevírají za humorem nejlepších autorů. Petr Nárožný svým divadelním herectvím neusvědčuje svět, ale nás.

N. V. Gogol: Hráči (režie L. Smoček, 1982)

I v osobním životě je Petr Nárožný člověk velmi vtipný. Skutečnost jako by se mu před očima přetvářela do převážně komických souvislostí. Umí ironizovat, vtipně glosovat, mystifikovat, má smysl pro parodii, dobře vypráví anekdoty. Je si ale vědom, že humor, a zvláště humor na jevišti, je svého druhu matematika. Za zdánlivou spontaneitou a živelností jeho herectví je ukrytá předchozí detailní analýza situace, timing pohybů i slov, zvažování a pedantské lpění na detailech. Nárožný je vzdělaný, sečtělý muž s důkladným zájmem o historii, neúnavný analytik věcí kolem sebe. Tak trochu šachista života i hraní. Dobří šachisté ovšem nejen takřka bezchybně kombinují, ale občas se pouštějí i do dobrodružství fantazie a intuice. Nárožný hraje hlavou a zase hlavou,

A. P. Čechov / B. Brecht: Svatby (režie V. Strnisko, 1985)

na racionálně připraveném základě se však dravě řítí do improvizací, spontánně a rád ilustruje a zdvojuje významy slov rozmáchlými gesty, výmluvnými postojí, šklebivou mimikou. Není pointa, která by mu neasociovala pointu další, není vtíp, ke kterému by rád ještě nějaký nedodal. Dá si říct, ale nastanou situace, kdy jej diváci vstřícnými reakcemi vyprovokují, a pak už ho nezadrží nic. Spojení racionality, komediantské bezprostřednosti a osobního půvabu snad nejlépe charakterizují Nárožného herecký typ. Jeho herectví je založeno na brilantní schopnosti ostrého střihu, jímž dokáže postihnout paradoxnost většiny lidských situací. (...)“

L. Birinskij: Mumraj (režie L. Smoček, 1991)

Vladimír Procházka
(Divadelní noviny, 1995)

Molière: Lakomec (režie V. Strnisko, 1992)

J. Štolba: Vodní družstvo (režie L. Smoček, 1994)

D. Mamet: Americký bizon (režie O. Sokol, 2006)

Georges Feydeau: **DÁMSKÝ KREJČÍ**

Když inscenace zraje jako dobré francouzské víno...

Daniela Jobertová

V českém divadelním prostoru není zvyklé, aby se kritika věnovala inscenaci poté, co se už jistou dobu hraje. Většinou se setkáváme s pečlivě „opsanou“ premiérou či maximálně druhou až pátou reprízou, ale tím reflexe končí. A přitom stále tak intenzivně připomínáme, že náš divadelní systém je ansámblový a repertoárový, tzn. inscenace se hraje průměrně – dle úspěchu – dva, tři roky, někdy i více. Málokoho však zajímá, co se dál s inscenací stane; deníky nedávají prostor k tomu, aby se někdo zpětně zaobíral obstarožní, nepremiérovou záležitostí, a proto vlastně ani není možné uplatnit se s bizarním nápadem napsat recenzi inscenace již dávno recenzované. Nicméně to, že se inscenace jistou dobu hraje, že na ni během této doby chodí publikum a ona sama se během této doby – často velmi zásadně – vyvíjí, představuje její život: zrození, mládí, zralý věk i stárnutí. Připomeňme zde někdejší praxi francouzské – respektive pařížské – divadelní kritiky v souvislosti s jediným francouzským repertoárovým divadlem, a sice Comédie-Française; při zkoumání „dossiers“ jednotlivých inscenací zjistíme, že například pro kritiky přelomu 19. a 20. století bylo zcela normální sledovat život inscenace: „znovu jsem si došel na Ruy Blase a zjistil jsem mnohé posuny a změny oproti přestavení, které jsem viděl před rokem a půl“, lze číst v jedné z recenzí a následuje výčet. To, že ve Francii tato praxe zmizela, překvapivé není, repertoárovost tam totiž nikdy nepředstavovala základ fungování

divadelních institucí. Je to však překvapivé u nás, kde je divadelní systém (zatím!) na tomto principu z velké části postaven. „To je přece stará věc“, slyšela jsem kdysi z úst jednoho divadelního kritika; ano, možná stará, ale stále je publiku nabízena a publikum na ni – v tom či onom počtu – chodí. Jako by se nužky mezi běžnou, každodenní kritikou určenou běžnému čtenáři a tímto čtenářem (tj. potenciálním divákem) stále rozvířaly; a samozřejmě to není vinou pouze kritiky, která prostor k přetřásání minulosti nemá. Opět to svědčí o obecnějším nezájmu o věci jiné než „palčivě aktuální“; tento přístup je doznáním vynucené rezignace na „paměť“ a politováníhodným přehlédnutím všeobecně známého faktu, a sice že inscenace se vyvíjí a proměňuje – k lepšímu i k horšímu – po celou dobu svého uvádění a divadelní tvorba není jen zkoušení, ale i vlastní hraní.

Právě v souvislosti s inscenací Feydeauovy hry *Dámský krejčí* v pražském Činoherním klubu tento úvodní povzdech zaznívá zcela à propos. *Dámský krejčí* měl premiéru 21. ledna 2005 s Milanem Mikulčíkem v roli doktora Moulineauxe. 17. června 2006, tj. k datu 29. reprízy, převzal tuto roli Ondřej Sokol.

Herec vstoupil do existující dané struktury: inscenace vznikla na jistých principech (ostatně velmi podrobně se jí věnuje Radka Kunderová v SADu č. 3/2005), s velmi konkrétní představou a také s jasnou a v lecčems rasantní dramaturgicko-režijní koncepcí, a po téměř roce a půl uvádění již byla do značné míry usazená.

Skvělé komediální trio Dadák-Holub-Dulava, o kterém píše zmíněná kritička jako o vrcholu inscenace, se v okamžiku Sokolova příchodu zcela přirozeně rozšířilo na stejně efektní – tj. divadelně účinný – kvartet. Sokol zcela jasně pochopil principy feydeauovské komiky: mechanika této dobře udělané hry je dokonale „promazaná“, ostré střihy v chování a jednání jsou motivovány pouze změnou situace, nikoliv vývojem postav, výstupy jsou přesně vypointované, komediální stereotypy, klisé i gagy obratně používané a občas dokonce ozvláštněné – to vše vytváří žánrově konzistentní a stylově čistý celek. Není to ovšem tak, že by Ondřej Sokol cosi zachránil: on přesně přečetl nejen text, ale i inscenační záměr a dodatečně na něj přistoupil, či do něj vstoupil. Oproti Mikulčíkovi méně sází na fyzické nasazení (aniž by se ho ovšem zcela zříkal); vlastně na to, že hraje typického feydeauovského manžela přistiženého téměř *in flagranti*, je dosti střídmý. Žádné zbytečné pobíhání sem a tam ani žádná divoká gestikulace se nekoná, a nejsme svědky ani jednostranného zdůrazňování sebe sama na úkor celku. Gagy, grimasy a v neposlední řadě i dikce v mnohém neodbytně připomínají Caryho Granta z dnes již klasického filmu *Jezinky a bezinky*; v Sokolově verzi jsou účinné, funkční, nikoliv však

přehnané a násilné, a inscenace jako celek nikdy nesklouzává k laciné a prvoplánové líbivosti. Projev tohoto Moulineauxe se úspěšně rozchází se stereotypem vaudevillové hysterie, každá věta svou intonací, kadencí, frázováním a temporytmem říká ještě něco jiného než svůj doslovný obsah: a sice že svět, který navenek vyhlíží jako reálný, měštanský, uchopitelný a předvídatelný, je řízen neuvěřitelnými náhodami, nehodami a shodami (okolnost), a člověku v něm polapenému nezbyvá než se radši ničemu nedívat, nad ničím nepřemýšlet a prostě a bezprostředně jednat. Ostatně ani divák se v jisté fázi již ani nedívá zjevení pštrosa, který do tohoto absurdního realismu zcela přirozeně zapadá.

Dámský krejčí v Činoherním klubu je důkazem toho, že komediální herectví v tomto žánru potřebuje invenci a zároveň přesnost, svobodu i disciplínu, a že nejlépe se mu daří v sehraném a vyrovnaném kolektivu. Feydeaua ve Smečkách po třech letech uvádění můžeme koštovat jako dobré zralé víno; je podáván svěží, okysličený a se správnou pokojovou teplotou, což se o mnoha inscenacích „ve zralém věku“ říci nedá. Nelze než jej vřele doporučit každému, kdo chce vidět nejen „dobře udělanou hru“, ale především „dobře udělané divadlo“!

(březen 2008)

Doušky

■ Institut umění – Divadelní ústav uspořádal v Café-galerii Černá labuť komorní výstavu scénografa Luboše Hrůzy.

Výstava **Hrůza v Černé labuti** byla zahájena 26. března a potrvá do 9. května.

■ Činoherní klub se 1. dubna zúčastnil s inscenací **Osiřelý západ** přehlídky *Pražská divadelní sezona v Petrohradu*.

■ 15. května hrajeme Syngova **Hrdinu západu** na festivalu *Divadelní flora* v Moravském divadle v Olomouci.

■ **Stanislav Zindulka** hraje s Aloisem Švehlíkem v Divadle v Řeznické v inscenaci Arnošta Goldflama **Ředitelská lóže**.

■ 26. dubna se koná v Divadle J. K. Tyla v Plzni premiéra Stroupežnického **Našich furiantů** v režii **Ladislava Smočka**.

■ 27. března vydal časopis Reflex na DVD záznam inscenace **Hejtman z Kopniku**.

■ Česká televize vysílala 5. dubna záznam inscenace Ladislava Smočka **Václav Štech: Deskový statek** a 10. dubna ve 20 hodin uvede dokument Margarety Hružy **Domov**.

■ Český rozhlas Vltava vysílá 19. a 26. dubna rozhlasovou inscenaci Shakespearovy hry **Romeo a Julie** s **Libuší Šafránkovou** v roli paní Capuletové, **Hanušem Borem** v roli mnicha. V inscenaci hry Milana Uhdeho **Velice tiché ave**, která se vysílá 8. května, hrají **Michal Pavlata, Dana Syslová a Josef Somr**.

■ Ve filmu Patrika Hartla **Taková normální rodinka** hrají **Ivana Chýlková, Jaromír Dulava, Marián Labuda**.

■ Ve filmu Petra Zelenky **Karamazovi**, který vychází z inscenace Dejvického divadla, hrají **Radek Holub a Lucie Žáčková**.

■ V povídkovém filmu Olgy Dabrowské **Kuličky** hraje **Marika Procházková**.

■ Vyšlo 23. číslo časopisu **DISK** a 70. **Revolver Revue**.

■ Národní filmový archiv vydal další část katalogu **Český hraný film V. / 1971-1980**.

■ **Irena Fuchsová**, náповěda ČK, vydává v dubnu dvě knihy povídek: **KDYŽ JE MUŽ V LÁZNÍCH** a **KDYŽ ŽENA PROSÍ O POTRAT**. Více na www.kdyz.cz.

V jaké hře se říká?

Myslíš, že když pán bůh stvořil Alzheimerovu chorobu, věděl, že ji dostane taky?

Hádanka č.3/II Znáte-li odpovědi na tři hádanky, které vyšly v ČČ, můžete je poslat do 13. 5. 2008 na adresu info@cinoherniklub.cz. Vyrovaný výherce získá 2 vstupenky na představení v ČČ.

Poskytovatel čtyřletého grantu na provoz: Hlavní město Praha

Inscenace ČK jsou realizovány rovněž s podporou
Městské části Praha 1

Partneři Činoherního klubu

Redakce Činoherního čtení: Roman Císař, Petra Honsová, Radvan Pácl.
Foto: Yvona Odrazilová, Pavel Kolský, Miroslav Pokorný, Pavel Štoll, Pavel Nesvadba, archiv Falcon, Mateusz Skalski. Kresba hádanky: Jan Janák.
Grafická úprava: Kateřina Skalníková.

*

galerie
s m e
č k y

Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1

(vedle Činoherního klubu)

e-mail: galerie.smecky@ppas.cz

tel.: +420 222 210 268

tel./fax: +420 222 210 272

Navštivte výstavu

Joska Skalník

„sny - situace - hry“

20. února 2008 - 10. května 2008, úterý - sobota, 11.00 - 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, studenty a pro držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.